

DORA PLUSS ALATEGEVUSE 1.1 LÜHIAJALISE ÕPIRÄNDE TOETUSTE JUHEND

Kinnitaja: Rait Toompere

Kinnitatud 04.10.2016 nr 1-11.1/3627

EESMÄRK, KÄSITLUSALA, VASTUTAMINE

Juhendi eesmärk on sätestada tegevuse „Kõrghariduse rahvusvahelistumine, mobiilsuse ja järelkasvu toetamine „Dora Pluss“¹ toetatava tegevuse 1 „Noorteadlaste² ja magistrantide osalemine rahvusvahelises teadmisteringluses“ alategevuse 1.1 „Eesti noorteadlaste ja magistrantide õppe- ja teadustööga seotud lühiajaline õpiränne³ välisriikidesse“ raames toetuste eraldamise kord. Toetuse andmise tingimused on kinnitatud haridus- ja teadusministri 09.12.2015 käskkirjaga nr 1.1-2/15/471.

Lühiajalise õpirände toetuste taotlemise konkursse ning noorteadlaste ja magistrantide (edaspidi stipendiaat) valikut korraldavad kõrgkoolid, toetuste maksmist korraldab Sihtasutuse Archimedes hariduse rahvusvahelistumise agentuur (edaspidi sihtasutus).

TOETUSE ANDMISE EESMÄRK

1. Lühiajalise õpirände toetamise eesmärk on parandada stipendiaatide teadlikkust erinevatest õppe- ja teaduspraktikatest ning nende osalemist rahvusvahelistes koostööprojektides, tõsta doktoriõppe efektiivsust ning tugevdada Eesti ülikoolides pakutava doktoriõppe vastavust innovaatilise doktoriõppe printsiipidele.

TOETUSE ANDMISE TINGIMUSED

2. Kõrgkool võib stipendiaadiks esitada isiku, kes on selle kõrgkooli:
 - 2.1. magistri- või doktoriõppe õppekava üliõpilane;
 - 2.2. integreeritud õppekava üliõpilane, kes on läbinud aineid vähemalt 180 EAP ulatuses;
 - 2.3. arst-resident, kes ei ole õpirände esimesel päeval vanem kui 35 aastat või
 - 2.4. õppejõud või teadlane, kes ei ole õpirände esimesel päeval vanem kui 35 aastat või kellel ei ole doktorikraadi kaitsmise päevast möödunud rohkem kui 5 aastat. Vanemapuhkusel olnutel on võimalik piiranguid proportsionaalselt pikendada. Vanusepiirangut ei rakendata üliõpilastele.
3. Toetuse abil on stipendiaatidel võimalik osaleda välismaal toimival erialasel konverentsil, seminaril, kursusel või muus erialases tegevuses (õppe- ja teadustööga seotud tegevused nagu raamatukogus töötamine, teadustööga seotud labori kasutamine, õppematerjali arendamine, töö juhendajaga, konsultatsioon, välitöödel osalemine vmt.).
4. Lühiajaline õpiränne välisriigis kestab kuni 30 kalendripäeva (kaasa arvatud), sealhulgas õpirände sihtkohta ja tagasi reisimiseks kuluv aeg. Õpirände kestus määratakse ürituse ametliku ajakava või individuaalses tööplaanis toodud ajakava alusel.

TOETUSE SUURUS

5. Lühiajalise õpirände kulude katmiseks saab taotleda päevaraha ning standardiseeritud ühikuhindade alusel⁴ hüvitatavat õpirände sõidutoetust ja majutustoetust. Üritusel osalemise tasu hüvitatakse kulupõhiselt.

¹ <http://www.struktuurifondid.ee/struktuuritoetuse-seaduse-meetmepohised-oigusaktid-2/>

² Noorteadlane on doktoriõppesse immatrikuleeritud üliõpilane, arst-resident, teadlane või õppejõud, kes ei ole vanem kui 35 aastat või kellel ei ole doktorikraadi kaitsmisest möödunud rohkem kui 5 aastat.

³ Õpiränne on füüsiline ümberasumine elukohariigist erinevasse riiki selleks, et õppida, osaleda koolitusel, mitteformaalses või formaalses õppes.

⁴ Haridus- ja teadusministri 09.12.2015 käskkirja nr 1.1-2/15/471 Lisa 2 „Õpirände standardiseeritud ühikuhindade kasutamine kõrghariduse rahvusvahelistumise, mobiilsuse ja järelkasvu toetamise tegevuses „Dora Pluss“.

6. Õpirände sõidutoetust on võimalik taotleda õpirände lähtekohast sihtkohta (ürituse või individuaalse töö toimumise kohta) ja tagasi reisimise kulude katteks. Ainult ühel suunal reisimiseks toetust ei anta. Sõidutoetus arvestatakse alguse ja lõpuga samas linnas. Rahastatakse nii Eestist kui välismaalt algavaid reise⁵. Õpirände väljaspool Eestit alustamise ja lõpetamise vajadust hindab stipendiaatide valikut korraldav kõrgkool.

6.1. Sõidutoetuse suurus sõltub õpirände lähte- ja sihtkoha vahelisest distantsist. Distantsi arvestamisel kasutatakse ainult Euroopa Komisjoni veebipõhist kalkulaatorit http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm.

6.1.1. Kui lähte- ja sihtkoha vaheline distants on kuni 99,99 km (kaasa arvatud), hüvitatakse kulud kuludokumentide põhisel kuni 180 euro ulatuses. Kuludokumentiks on transpordivahendi pilet ja/või kütusetšekk. Isikliku sõiduauto kasutamine on lubatud kokkuleppel sihtasutusega. Laevapiletite korral kompenseeritakse ainult isikute transport (ei hüvitata sõiduki üleveoga seotud kulusid).

6.1.2. Kui lähte- ja sihtkoha vaheline distants on 100,00 km või enam, hüvitatakse kulud standardiseeritud ühikuhinna alusel⁶, lähtudes järgnevas tabelis toodud määradest:

	Distants linnast linna (üks suund) ⁷	Toetus edasi-tagasi reisi kohta (lähtekohast sihtkohta ja tagasi)
1	100 – 499 km	180 eurot
2	500 – 1999 km	275 eurot
3	2000 – 2999 km	360 eurot
4	3000 – 3999 km	530 eurot
5	4000 – 7999 km	820 eurot
6	8000 või enam km	1100 eurot

Standardiseeritud ühikuhinna alusel hüvitatav sõidutoetus sisaldab kõiki reisimisega seotud kulusid, sealhulgas transporti lennujaama ja lennujaamast sihtkohta.

7. Õpirände majutustoetust makstakse välismaal toimuva ürituse või individuaalse töö perioodil ning põhjendatud juhul üks öö enne ja üks öö pärast üritust või individuaalset tööd (vt p. 9).

7.1. Toetatakse ainult välisriigis tekkivat majutuskulu.

7.2. Majutustoetuse määramisel kasutatakse kolme astet:

	Õpirände kestus	Toetus ühe öö kohta
1	2-6 päeva	80 eurot
2	7-14 päeva	60 eurot
3	15 või enam päeva	35 eurot

8. Päevaraha makstakse Vabariigi Valitsuse 19. detsembri 2012.a. määruse nr 112 „Ametniku teenistuslähetusse saatmise, lähetuskulude hüvitamise ning päevaraha maksmise tingimused ja kord ning päevaraha määr“ § 4 lg (1) kehtestatud välislähetuse päevaraha alammäära ulatuses, mis on 32 eurot õpirände päeva kohta. Lühiajaliseks õpirändeks on võimalik päevaraha taotleda maksimaalselt 30 kalendripäeva eest. Päevaraha makstakse ainult toetatud päevade eest (vt. p. 9).

⁵ Näiteks: kui lühiajalist õpirände toetust taotleb doktorant, kes viibib kavandatava lühiajalise õpirände perioodil Dora Pluss doktorandi õpirände toetust kasutades välisriigis, saab ta sõidutoetust kasutada vaid siis, kui ta peale lühiajalist õpirännet naaseb samasse välisriiki ning jätkab oma tegevusi samas välisriigi ülikoolis või teadusasutuses.

⁶ Näiteks: kui õpirände lähtekoht on Tartu ja sihtkohaks on Uppsala, siis Euroopa Komisjoni kalkulaatori alusel on nende kahe linna vaheline distants 543,47 km, mis langeb vahemikku 500-1999 km. Marsruudil Tartu-Uppsala-Tartu reisimiseks on sõidutoetus seega 275 eurot.

⁷ Juhul, kui kalkulaatoriga saadud distants langeb vahemikku 499-500 km, 1999-2000 km jmt, ümardatakse saadud tulemus ühikuhinna määramise eel täisarvuni.

- 8.1. Kui kõrgkool hüvitab oma töötajast stipendiaadile välislahetuse päevaraha alammäära ja asutusesisese korruga makstava summa vahe (maksimaalselt 18 eurot välislahetuse esimese 15 päeva kohta, kuid kõige rohkem 15 päeva kohta kalendrikuus), siis tuleb stipendiaadil peale õpirännet sihtasutusele esitada p.24 toodud dokumentide hulgas lahetuskorralduse, lahetuse aruande ning maksekorralduse koopia. Täiendava päevaraha maksmiseks ei tohi kasutada struktuurivahenditest finantseeritavaid rahastusallikaid.
9. Õpirände toetatud päevi arvestatakse ürituse ametliku toimumise aja või individuaalses tööplaanis toodud ajakava järgi, millele võib põhjendatud juhul lisanduda üks päev enne ja üks päev pärast üritust või individuaalset tööd. Lisapäevade rahastamise vajadust põhjendab stipendiaat lepingu sõlmimiseks esitatavas andmikus.
- 9.1. Lisapäeva rahastamise taotlust ei pea täiendavalt põhjendama, kui:
- 9.1.1. õpirände lähte- ja sihtkoht asuvad erineval kontinendil;
- 9.1.2. tegevused algavad ürituse esimesel päeval kell 11.00 või varem ning lõpevad viimasel päeval kell 16.00 või hiljem (vastavalt ametlikule ajakavale).
- 9.2. Lisapäeva rahastamist tuleb täiendavalt selgitada tuues andmikus välja täpsemad asjaolud, kui
- 9.2.1. ürituse alguse või lõpuga samal päeval reisimiseks puuduvad transpordiühendused;
- 9.2.2. samal päeval reisis ei ole võimalik üritusel täies mahus osaleda;
- 9.2.3. samal päeval reisis läheb ärkveloleku aeg ebamõistlikult pikaks;
- 9.2.4. samal päeval reisis ei jää piisavalt aega ettekandeks valmistumiseks;
- 9.2.5. muudel põhjustel, mis ei võimalda õpirände eesmärki kvaliteetselt täita.
- 9.3. Lisapäevade rahastamise põhjusena ei saa arvestada soodsamat sõidukulu.
- 9.4. Lisapäevade määramisel makstakse lisandunud päeva eest päevaraha ja lisandunud öö eest majutustoetust.
10. Üritusel osalemise tasu kaetakse kulupõhiselt. Peale õpirändelt saabumist tuleb sihtasutusele esitada osavõtutasu arve ning makset tõendav dokument.
- 10.1. Kui ürituse osavõtutasu hõlmab üritusega seotud majutuskulusid, siis on põhjendatud juhtudel võimalik majutustoetusena taotleda vaid üritusele eelneva öö ning üritusele järgneva öö majutuskulude katmist, mida osavõtutasu ei hõlma.
11. Makstav toetus saab olla maksimaalselt 2000 eurot (sõidutoetus, majutustoetus, päevaraha ja osalemistasu kokku) ühe lühiajalise õpirände kohta sõltumata õpirände kestusest ja sihtriigist.
12. Lühiajalise õpirände toetusega kaetud kulude katteks ei ole lubatud kasutada samaaegselt teisi rahastusallikaid, va p 8.1. kirjeldatud juhul. Ürituse osavõtutasu on lubatud täies mahus rahastada muust allikast, tingimusel, et sihtasutust on sellest teavitatud.
- 12.1. Kui toetus määratakse doktorandile, kes viibib doktorantide õpirände (Dora Pluss alategevuse 1.2) toetusega⁸ välisriigis, siis tuleb arvestada, et doktorandil ei ole õigust üheaegselt saada doktorandi õpirände elamistoetust ja lühiajalise õpirände toetust. Doktorandi õpirände elamistoetuse kasutamise peatamine fikseeritakse stipendiaadiga sõlmitud lepingu lisana. Stipendiaat peab enne lühiajalise õpirände toetuse väljamaksmist vastava perioodi eest talle ette makstud doktorandi õpirände elamistoetuse sihtasutusele tagasi maksma (vt. ka p.6).

TOETUSE TAOTLEMINE

13. Lühiajalise õpirände toetuste taotlemise konkursse korraldavad kõrgkoolid, kes teevad stipendiaatide valiku, lähtudes käesoleva juhendiga kehtestatud tingimustest, kõrgkooli prioriteetidest ja täiendavatest lisatingimustest ning sihtasutuse määratud kvoodist. Esitatavad tingimused ning taotlusvoorude tähtajad peavad olema avalikult kättesaadavad. Kõrgkool võib stipendiaadiks esitada ainult oma kõrgkooli üliõpilasi ja töötajaid, kes vastavad p.2 tingimustele.

⁸ Dora Pluss alategevuse 1.2 Doktorantide õpirände toetuste juhend.

14. Lühiajalise õpirände toetuste kvoodi arvestamise aluseks on magistrantide ja doktorantide koguarv kõrgkoolis ning alates teisest tegevusaastast arvestatakse lisaks eelnenud õppeaasta kvoodi kasutamist.
15. Uute stipendiaatide andmeid saab kõrgkool sihtasutusele edastada iga kuu 10. kuupäevaks (välja arvatud 10. juuli). Stipendiaatide andmed esitab kõrgkool nii digitaalselt allkirjastatud failina kui läbi elektroonilise taotlussüsteemi (www.archimedes.ee/taotlused) esimesel võimalusel, üldjuhul hiljemalt 6 nädalat enne õpirände algust. Andmed peavad sisaldama stipendiaadi nime, kontaktandmeid, õpirände eesmärki, sihtkohta, toimumise aega ning stipendiaadile määratud toetuse summat.
16. Kui enne toetuse väljamaksmist selgub, et valitud stipendiaat ei saa mingil põhjusel toetust kasutada, võib kõrgkool esitada samasse taotlusvooru uue stipendiaadi.

LEPINGU SÖLMIMINE STIPENDIAADIGA

17. Edasisteks tegevusteks võtab sihtasutus stipendiaatidega ühendust, lähtudes kõrgkooli esitatud andmetest. Lepingu sõlmimise eel esitab stipendiaat veebipõhises taotluskeskkonnas (www.archimedes.ee/taotlused) andmiku, mille kohustuslikeks lisadeks on:
 - 17.1. üritusel osalemise korral ürituse programm (lõpliku programmi puudumisel lisada viide ürituse kodulehele) või
 - 17.2. juhendaja/otsese juhi poolt allkirjaga kinnitatud individuaalne tööplaan kui õpirände eesmärgiks on erialane iseseisev töö sh raamatukogus töötamine. Kui stipendiaadile ei ole juhendajat määratud, allkirjastab individuaalse tööplaani isik, kes kõrgkooli õppekorralduseeskirjast lähtuvalt kinnitab välismaale õppima siirduvate üliõpilaste õppeplaanid;
 - 17.3. üritusele registreerimise kinnitus või vastuvõtja ametlik kutse või kinnituskiri; raamatukogus töötamise korral väljavõtte raamatukogu kodulehelt, millelt selgub, et stipendiaadil on õpirände perioodil ligipääs raamatukogu teenustele;
 - 17.4. osavõtutasu hüvitamise taotlemisel osavõtutasu suurust tõendav dokument.
18. Punktis 17.2 nimetatud individuaalse tööplaani ja/või punktis 17.3 nimetatud kinnituskirja võib esitada taotlussüsteemi kaudu skaneeritud koopiana, sihtasutus võib vajadusel kontrollida selle vastavust algdokumentidele.
19. Kui taotletav toetus erineb ühikuhindade põhjal arvestatud summast või ei vasta muul moel juhendiga kehtestatud tingimustele, on sihtasutusel õigus lepingu sõlmimise eel stipendiaadi poolt täidetud andmikku korrigeerida, teavitades sellest stipendiaati ja kõrgkooli.
20. Andmikus esitatud andmete õigsust kinnitab stipendiaat allkirjastades lepingu. Sihtasutus sõlmib stipendiaadiga lepingu üldjuhul hiljemalt 4 nädalat enne õpirände algust. Leping sätestab toetuse suuruse ning kasutamise tingimused.
21. Kui lühiajalise õpirände eesmärk, kestus või mõni muu oluline tingimus ei vasta toetuse andmise tingimustele, siis lepingut ei sõlmita.

TOETUSE MAKSMINE JA TOETUSE KASUTAMISE TÕENDAMINE

22. Toetuse ettemakse tehakse kahe nädala jooksul pärast lepingu allkirjastamist, välja arvatud järgmistel juhtudel:
 - 22.1. kui reisisihtkohtade vaheline distants on alla 100 km ning sõidukulud hüvitatakse kuludokumentide alusel, makstakse sõidutoetus välja peale kuludokumentide esitamist sihtasutusele;
 - 22.2. kui stipendiaat ei ole varasemate sihtasutusega sõlmitud lepingutega võetud kohustusi korrektselt täitnud, võib sihtasutus teha toetuse makse täies mahus peale õpirände toimumist esitatud dokumentide alusel.
23. Toetust võib kasutada ainult lepingus kokku lepitud õpirände rahastamiseks. Kui peale lepingu sõlmimist tekib põhjendatud vajadus muuta õpirände kestust, sihtkohta või eesmärki, tuleb muudatus sihtasutusega kirjalikult kooskõlastada ning vajadusel muuta ka lepingut. Lepingut muudetakse, kui muutub toetuse summa. Sihtasutus teavitab lepingu muudatustest kõrgkooli.

24. Toetuse kasutamise tõendamiseks peab stipendiaat pärast õpirändelt saabumist sihtasutusele esitama järgmised dokumendid:
- 24.1. vastuvõtva asutuse või ürituse korraldaja ametlik kinnituskiri, millel on välismaal õppimise või töötamise periood kuupäevaliselt välja toodud;
 - 24.2. osavõtutasu arve ja dokument, mis tõendab, et stipendiaat⁹ on arve tasunud (juhul, kui stipendiaadile hüvitatakse üritusel osalemise tasu);
 - 24.3. lähetuskorralduse, lähetuse aruande ning maksekorralduse koopia p. 8.1 kirjeldatud juhul.
25. Toetuse kasutamist tõendavad dokumendid tuleb posti panna hiljemalt 15. kalendripäeval peale õpirändelt saabumist aadressil: Dora Pluss koordinaator, SA Archimedes, Väike-Turu 8, Tartu 51013. Elektroonilised dokumendid võib esitada ka sihtasutuse kodulehe vormi kaudu (<http://archimedes.ee/tegevus/dokumendi-saatmine/>).
26. Sihtasutus kontrollib esitatud dokumentide vastavust käesoleva juhendi tingimustele ning stipendiaadiga sõlmitud lepingule.
27. Sihtasutusel on õigus stipendiaadilt talle makstud toetus osaliselt tagasi nõuda, kui:
- 27.1. vastuvõtja kinnituskiri näitab, et stipendiaat on osalenud üritusel/individuaalses töös lühemat aega kui lepingus kokku lepitud või
 - 27.2. stipendiaat ei esita sihtasutuse meeldetuletusel üritusel osalemise tasu arvet ja selle tasumist tõendavat dokumenti.
28. Sihtasutusel on õigus stipendiaadilt talle makstud toetus täielikult tagasi nõuda, kui:
- 28.1. ei ole tõendatud stipendiaadi osalemine üritusel või individuaalsel töö, mille jaoks toetus eraldati;
 - 28.2. stipendiaat ei esita sihtasutuse meeldetuletusel mõistliku aja jooksul üritusel/individuaalsel töö osalemise kinnituskirja, mistõttu ei ole tõendatud välisriigis õpirände tegevustes osalemine või
 - 28.3. selgub toetuse mitteshipärane kasutamine või toetusega kaetud kulude katmine teisest allikast.

TOETUSE KASUTAMISEST TEAVITAMISE KORD

29. Alategevust rahastavad Euroopa Regionaalarengu Fond ja Eesti riik. Toetuse kasutamisel tuleb jälgida ja täita Euroopa Liidu struktuuritoetuste teavitamisnõudeid. Välisõpingutega seotud artiklites, publikatsioonides, slaididel jm ning suulistes sõnavõttudes tuleb viidata Euroopa Liidu toetuse saamisele kasutades Euroopa Regionaalarengu Fondi kaksiklogo¹⁰ või viidates toetusele sõnaliselt (näiteks „Artikli aluseks olnud teadustööd on toetanud Euroopa Liit Euroopa Regionaalarengu Fondist“).
30. Stipendiaatide nimekirjad avalikustatakse sihtasutuse koduleheküljel.

JUHENDI KEHTIVUSE ALGUSAEG

31. Käesolevat juhendit rakendatakse pärast haridus- ja teadusministri 29.07.2016 käskkirja nr 1.1-2/16/215 kehtestamist stipendiaatidega sõlmitud rahastamislepingutele.

DOKUMENTATSIOON

32. Programmiga seotud dokumente ja andmeid säilitab SA Archimedes ettenähtud aja jooksul kooskõlas SA Archimedes dokumendihalduse korraldusega.

⁹ Kui osavõtutasu on stipendiaadi eest algselt tasunud kolmas isik, siis tuleb esitada makset tõendav dokument ka selle kohta, et stipendiaat on kolmandale isikule osavõtutasu tagasi maksnud.

¹⁰ Logo kujundusfailid on kättesaadavad aadressil <http://www.struktuurifondid.ee/nouded-avalikustamisele/>